

a családok védelméről

A család az emberi történelemben már a jog és az állam kialakulását megelőzően létrejött önálló közösség, amely erkölcsi alapokon nyugszik.

A család Magyarország legfontosabb nemzeti erőforrása. A társadalom alapegységeként a család a nemzet fennmaradásának biztosítója és az emberi személyiség kibontakozásának természetes közege, amit az államnak tiszteletben kell tartania.

A családban történő nevelkedés biztonságosabb minden más lehetőséghez képest. A család létrejöttének biztos alapja a házasság, amely az egymás szeretetén és tiszteletén alapuló életközösség, ezért az mindenkor megkülönböztetett megbecsülést érdemel. A család akkor tölti be szerepét, ha az anya és az apa tartós és szilárd kapcsolata a gyermekek iránti felelősségben teljesedik ki.

Gyermekek születése és a családok gyarapodása nélkül nincs fenntartható fejlődés és gazdasági növekedés. A gyermekvállalás nem eredményezheti a család szegénységbe süllyedését.

Harmonikusan működő családok nélkül nincs jól működő társadalom.

A családok életében kitüntetett jelentőséggel bírnak a nemzedékeken átívelő – köztük a nagyszülők és az unokák közötti – kapcsolatok.

Az állam segíti a munkavállalás és a családi élet összeegyeztetését.

A családok védelme és a családok jólétének erősítése az állam, az önkormányzatok, a társadalmi és érdekképviseleti szervezetek, a médiaszolgáltatók és a gazdasági élet szereplőinek egyaránt feladata. E célok megvalósítására az egyházak is kiemelt figyelmet fordítanak.

Az Országgyűlés mindezen értékek megőrzése és erősítése céljából, valamint annak érdekében, hogy a családok védelmére és jólétének növelésére kiszámítható és biztonságot nyújtó szabályozási környezetet teremtsen, az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény L) cikk (3) bekezdése alapján a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

Célok és alapelvek

1. §

(1) Az állam – önmagukban vett méltóságuk és értékük miatt is – védi a család és a házasság intézményét.

(2) A rendezett családi viszonyok védelme különös jelentőséggel bír a testi, a szellemi és a lelki egészség megóvása érdekében.

(3) Az állam a nemzet fennmaradását biztosító népesedési folyamatok érdekében külön törvényekben foglaltak szerint támogatja a gyermekvállalást, és segíti a szülők gyermekvállalási szándékainak megvalósulását.

(4) Az állam – annak érdekében, hogy minden gyermek családban nevelkedhessen fel – támogatja az örökbefogadást, és gyors (méltányos határidőn belüli), a gyermek érdekeit szem előtt tartó örökbefogadási eljárás kialakítására törekszik.

2. §

(1) A családok támogatása a szociális rászorultság alapján működtetett ellátórendszerből elkülönül. Az állam elsősorban a gyermekek felelős felneveléséhez járul hozzá támogatások formájában. Az állam törekszik arra, hogy a kiskorú gyermeket nevelő családok számára az otthonteremtés és a lakhatás feltételeit biztosítsa.

(2) Magyarország mindenkori költségvetésének tervezésekor előresorolt tényező a családok támogatása.

3. §

(1) A magzat életét a fogantatástól kezdve védelem és tisztelet, valamint külön törvényben foglaltak szerint támogatás illeti meg.

(2) Az emberi élet értékéről, az egészséges életmódról, a házasságra való felkészítésre szolgáló, felelősségteljes párkapcsolatról és a családi életéről szóló ismeretanyag az alap- és középfokú oktatási intézményekben folytatott oktatás tárgya.

4. §

(1) A munkavállaló szülő jogosult arra, hogy gyermeke elhelyezéséhez munkaideje tartamára az államtól segítséget kapjon.

(2) Az állam a kiskorú gyermek napközbeni gondozásához, felügyeletéhez kapcsolódó, a családok igényeihez rugalmasan igazodó szolgáltatások nyújtásával segíti a gyermeket nevelő szülő foglalkoztatásban való részvételét.

(3) Az állam kiemelten ösztönzi és támogatja a kiskorú gyermekek kis közösségekben, családi körülmények között történő napközbeni gondozását és felügyeletét.

5. §

A jelen törvényben foglalt célok és a gyermekek védelme érdekében a médiaszolgáltatók kötelesek szolgáltatásaikat a házasság intézményének, valamint a család és a gyermeknevelés értékének tiszteletben tartásával nyújtani. Az állam ösztönzi a család és a gyermeknevelés értékét közvetítő műsorok, médiatartalmak bemutatását.

6. §

(1) Az állam elősegíti és támogatja a családbarát szemlélet kialakulását és fenntartását a társadalmi és a gazdasági élet valamennyi területén.

(2) Az állam gondoskodik a családi élettel összefüggő hatósági eljárások egyszerűsítéséről, valamint törekszik arra, hogy a családok az őket megillető támogatásokat, szolgáltatásokat a lehető legkisebb ügyintézési teher mellett vehessék igénybe.

II. Fejezet

A családi jogállás és az abból eredő főbb kötelezettségek és jogok

1. A családi jogállás keletkezése

7. §

(1) E törvény alkalmazásában a család a természetes személyek érzelmi és gazdasági közösségét megvalósító olyan kapcsolatrendszer, amelynek alapja egy férfi és egy nő házassága, vagy egyenesági rokon kapcsolat, vagy a családbafogadó gyámság.

(2) Egyenesági rokon kapcsolat leszármazással vagy örökbefogadással jön létre.

2. Szülői kötelezettségek és jogok

8. §

(1) A családban az anya és az apa a szülői felelősség alapján – külön törvényben foglalt eltéréssel – azonos kötelezettségekkel és jogokkal bír.

(2) A szülő köteles és jogosult arra, hogy kiskorú gyermekét családban gondozza, felelősen nevelje, és a gyermeke testi, szellemi, lelki és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételeket, valamint az oktatásához és az egészségügyi ellátásához való hozzájutását biztosítsa.

(3) A kiskorú gyermek szülője köteles különösen

- a) gyermeke emberi méltóságát tiszteletben tartani,
- b) gyermekével együttműködni,
- c) gyermekét az őt érintő kérdésekről – korának és fejlettségének megfelelően – tájékoztatni, véleményét figyelembe venni,
- d) gyermekének jogai gyakorlásához iránymutatást, tanácsot és segítséget adni,
- e) gyermeke jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni,
- f) a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és szervezetekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni.

(4) A kiskorú gyermek szülője jogosult arra, hogy a gyermeke felelős nevelését segítő ellátásokról tájékoztatást, neveléséhez segítséget kapjon.

9. §

A szülő külön törvényben meghatározott módon és kivételekkel – kiskorú gyermek esetén a saját szükséges tartásának korlátozásával is – köteles a gyermek tartására.

10. §

A házasság érvénytelenítése, valamint érvényességének, létezésének vagy nemlétezésének megállapítása, továbbá a házasság felbontása külön törvényben meghatározottak szerint a bíróság hatáskörébe tartozik.

3. A családban élő gyermek kötelezettségei és jogai

11. §

(1) A külön törvényben foglaltak szerint tanköteles korú gyermek kötelessége, hogy képességeinek megfelelően eleget tegyen tanulmányi kötelezettségének.

(2) A kiskorú gyermek kötelessége, hogy – korának és fejlettségének megfelelően – tartózkodjék az egészségét károsító életmódtól, valamint gondozása és nevelése érdekében szülőjével együttműködjön.

12. §

(1) A kiskorú gyermeknek joga van a testi, szellemi, lelki és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.

(2) A kiskorú gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a családban történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez.

(3) A kiskorú gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el.

(4) A kiskorú gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani. Az állam kötelessége, hogy ilyen esetben a kiskorú gyermek családon belüli ellátásának feltételeit szükség szerint biztosítsa.

13. §

A nagykorú gyermeknek külön törvényben foglaltak szerint tartási kötelezettsége áll fenn azon szülőjével szemben, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani.

III. Fejezet

A család és a gyermekvállalás védelme a foglalkoztatás terén

14. §

(1) A kiskorú gyermeket nevelő szülőt a foglalkoztatása során a külön törvényben foglaltak szerint kiemelt munkajogi védelem, illetve a szülői szerep és a munkavégzés összehangolását, valamint a családi élet védelmét biztosító kedvezmények illetik meg. Az állam a család és a munkavállalás összeegyeztethetőségének érdekében ösztönzi a részmunkaidőben történő, illetve az egyéb atipikus foglalkoztatási formákban való munkavégzést.

(2) A legalább három kiskorú gyermeket nevelő, a kiskorú gyermeket egyedül nevelő, illetve a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő szülőt foglalkoztatása

során az ezen körülményeket figyelembe vevő további, külön törvény szerinti kedvezmények illetik meg.

15. §

(1) A várandós anyát, illetve a kiskorú gyermeket nevelő szülőt külön törvény szerinti kedvezmények illetik meg

a) a foglalkoztatásra irányuló szerződés munkavégzés helyének megváltozása miatti módosítása,

b) a rendkívüli, illetve az éjszakai munkavégzésre való igénybe vehetőség,

c) a más helységben végzendő munkára kötelezés, továbbá

d) a várandóssággal összefüggő orvosi vizsgálat munkaidő-kedvezménye esetén.

(2) A várandós, illetve egy évesnél fiatalabb gyermeket nevelő nőt csak az állapotának egészségügyi szempontból megfelelő olyan munkakörben lehet foglalkoztatni, amelyhez hozzájárult, és amelyben alapbére nem kevesebb, mint a megelőző munkakörében. A megfelelő munkakör felajánlása vagy kialakítása a foglalkoztató feladata. Amennyiben a foglalkoztató nem tud ilyet biztosítani, a nőt a munkavégzés alól fel kell menteni, és részére külön törvényben foglaltak szerint alapbért kell folyósítani.

16. §

A szülőt külön törvény szerinti fizetés nélküli szabadság illeti meg a gyermeke otthoni

a) gondozása céljából legalább a gyermek harmadik életéve, illetve tartósan beteg, súlyosan fogyatékos gyermek, ikergyermek nevelése esetén a külön törvény szerinti korhatár betöltéséig,

b) ápolása céljából legalább a gyermek tizenkettedik életéve betöltéséig, illetve ezt követően a személyes ápolás indokoltságának igazolása alapján.

17. §

A szülő külön törvény szerinti felmondási védelem alatt áll, ha

a) három évesnél fiatalabb gyermeket nevel,

b) beteg gyermekét ápolja,

c) várandós, szülési szabadságon vagy a gyermek otthoni gondozása céljából igénybe vett fizetés nélküli szabadságon van, illetve emberi reprodukciós eljárással összefüggő kezelésben vagy gyermek örökbefogadására irányuló eljárásban vesz részt.

18. §

A gyermek gondozása céljából igénybe vett ellátásból a foglalkoztatásba visszatérő szülőt kérésére – legalább a gyermek harmadik életévének betöltéséig – külön törvény szerinti részmunkaidőben kell foglalkoztatni.

19. §

(1) A család gyermekvállalással és gyermekneveléssel kapcsolatos feladatai ellátásának segítésére – külön törvényben foglaltak szerint –

a) a szülő pótszabadságra,

- b) a gyermekét szoptató anya munkaidő-kedvezményre, és
- c) a várandós, illetve szülő nő szülési szabadságra

jogosult.

(2) A szülési szabadság időtartama nem lehet rövidebb huszonnégy hétnél, kivéve, ha az anya a szülést követően nem tudja, vagy nem akarja a gyermekét gondozni.

20. §

Az e törvény szerinti foglalkoztatási védelmekhez és kedvezményekhez képest más jogszabály, munkaviszonyra vonatkozó szabály, illetve egyedi foglalkoztatói intézkedés a gyermeket nevelő foglalkoztatottra nézve kedvezőbb szabályokat is megállapíthat, különösen, ha a foglalkoztatottra nem csak a gyermek neveléséből, hanem más, rászoruló családtag iránti kötelezettségből eredő gondozási feladat is járul.

IV. Fejezet

A családok és a gyermekvállalás állami támogatása

21. §

(1) Az állam a gyermeket nevelő családok munkából szerzett jövedelme után fizetendő közterhek megállapításánál figyelembe veszi a gyermekvállalással és -neveléssel együtt járó költségeket.

(2) Az állam az (1) bekezdésben foglaltak érvényesítése érdekében külön törvényben foglaltak szerint a gyermekek után járó családi kedvezménnyel támogatja a családokat.

22. §

(1) Az állam pénzbeli támogatás vagy természetbeni ellátás formájában hozzájárul a várandóssággal, a szüléssel, a szülőnek a gyermek – legalább három éves koráig történő – gondozásával és nevelésével, valamint a taníttatásával összefüggő költségeihez.

(2) A támogatás formája és mértéke külön törvényben foglaltak szerint – így különösen a család szerkezetére, a családban nevelt gyermekek számára és életkorára, a gyermek tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos állapotára, továbbá a szülő külön törvény szerinti társadalombiztosítási jogviszonya fennállásának tényére és annak előzetes időtartamára tekintettel – családonként eltérő.

(3) A támogatás mértékére, valamint a támogatásra való jogosultság időtartamára és feltételeire vonatkozó rendelkezések módosítása esetén – kivéve, ha az az ellátás jogosultjára nézve kedvező tartalmú – a módosítás hatályba lépésére a kihirdetésétől számított legalább egy év felkészülési időt kell biztosítani.

23. §

A gyermeket nevelő szülő részmunkaidős foglalkoztatásához, illetve a gyermek gondozása céljából igénybe vett pénzbeli ellátás igénybevételét követő foglalkoztatásához az állam külön törvényben foglaltak szerint járulékkedvezményt nyújt.

24. §

(1) A generációk közötti együttműködés ösztönzése érdekében az állam törekszik arra, hogy a család tagjainak egymás iránti felelősségvállalása erősödjön, és ez a felelősségvállalás elismerést nyerjen.

(2) A gyermeket nevelő szülő a nyugdíjrendszer fenntartásához a gyermek(ek) felnevelésével hozzájárul. A gyermekvállalásból adódó nyugdíjhátrányokat az állam külön törvény szerint ellentételezi.

V. Fejezet

Záró rendelkezések

4. Hatályba léptető rendelkezés

25. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2012. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 18. § 2012. július 1-jén lép hatályba.

5. Az Alaptörvény sarkalatosságra vonatkozó követelményének való megfelelés

26. §

E törvény 1–24. §-a az Alaptörvény L) cikk (3) bekezdése alapján sarkalatos törvénynek minősül.

6. Módosuló jogszabályok

27. §

(1) A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény 96. § (2) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Azt a személyt,

a) akinél a gyámhivatal a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezte [91. § (2) bek.],

b) akinél a bíróság a gyermeket elhelyezte [72/A. § (1) bek.],

c) aki a gyermeket a gyámhatóság hozzájárulásával családba fogadta

a gyermek gyámjával, családbafogadó gyámjával kell rendelni.”

(2) A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény 96. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A gyámhatóság családbafogadó gyámként rendeli ki a (2) bekezdés *a)*–*c)* pontjában meghatározott személyt, kivéve, ha a gyermeket ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben helyezték el.”

28. §

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény

a) 20/B. § (2) bekezdésében, 71. § (3) bekezdésében és 80. § (1) bekezdés záró szövegében a „gyám” szövegrész helyébe a „családbafogadó gyám” szöveg,

b) 71. § (2) bekezdésében a „gyámul” szövegrész helyébe a „családbafogadó gyámul” szöveg,

c) 75. § *b)* pontjában és 75/A. § *b)* pontjában a „gyámjául” szövegrész helyébe a „családbafogadó gyámjául” szöveg

lép.

INDOKOLÁS

A családok védelméről szóló törvényjavaslathoz

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A 2012. január 1-én hatályba lépő Alaptörvény L) cikkének (3) bekezdése értelmében a családok védelmét sarkalatos törvény szabályozza. A Javaslat célja, hogy az Alaptörvény alapján a családok védelmével kapcsolatos legfontosabb szabályokat sarkalatos törvényben határozza meg.

Az elmúlt években több tucat családügyi tartalmú, párhuzamosan hatályban lévő, akár egymásnak ellentmondó törvény szabályozta és befolyásolta a családok mindennapi életét közvetlenül vagy érintőlegesen. Ez a helyzet sajnos hátrányosan befolyásolta a gyermekvállalási kedv alakulását, hiszen a gyermekszülés hosszútávra szóló döntés, melynek meghozatalához stabil és kiszámítható viszonyokra van szükség. A gazdaság fejlődését és a nyugdíjrendszer fenntarthatóságát is veszélyezteti a drámai népességfogyás és a társadalom mind gyorsabb előregedése. Mindez megköveteli a családtámogatási, gyermeknevelési, foglalkoztatási és jóléti intézkedések rögzítését.

A Javaslat hangsúlyozza, hogy a nemzet fennmaradásának letéteményese a család, mint a társadalom azon legkisebb egysége, amelynek kiegyensúlyozott működése nélkül nincs harmonikus társadalom és gazdaság. Családban, házasságban több gyermek születik és azok a gyerekek, akik családban nőttek fel, jó eséllyel fognak családot alapítani és gyermekeket nevelni. Mindez a gazdaság számára a fenntarthatóságot, a nemzetnek a megmaradást biztosíthatja, azonban a családok gyermekvállalása nem eredményezheti egyben a családok szegénységbe süllyedését.

A Javaslat – az Alaptörvényben foglalt felhatalmazás alapján – a korábbi években hiányzó kiszámíthatóságot, állandóságot és biztonságot hivatott megteremteni a családokat érintő szabályozás terén azzal, hogy sarkalatos törvényben szabályozza a családok védelme szempontjából alapvető jelentőséggel bíró értékeket és intézkedéseket.

A Javaslat keretjelleget szabályozást biztosít, amennyiben megnevezi a családok védelmére vonatkozó alapelveket, amelyek kijelölik a családdal és a házassággal, mint elismert és védendő intézményekkel kapcsolatos állami feladatok irányát, illetve az ezekhez kapcsolódó állami kötelezettségeket. Meghatározza a különféle jogosultságok, kötelezettségek és kedvezmények tartalmát érintő legfontosabb rendelkezéseket, míg a részletszabályokat egyszerű többséget igénylő – főként már jelenleg is létező – külön törvények tartalmazzák.

A Javaslat nem értéksemleges módon kívánja meghatározni a család intézményével kapcsolatos legfontosabb rendelkezéseket, hanem egyértelműen állást foglal a család, a házasság és a gyermekvállalás, mint követendő és védendő társadalmi, nemzeti érték fontossága mellett. A gyermekek és a fiatalok számára a család a jövőt, az idősek számára a biztonságot, a fogyatékosokkal élők számára pedig azt az életközösséget jelenti, ahol a legnagyobb szeretetet és a számukra legmegfelelőbb gondoskodást kaphatják.

A Javaslat hangsúlyozza, hogy a családban történő nevelkedés biztonságosabb minden más lehetőségénél. A család az emberi személyiség kibontakozásának természetes és

legbiztonságosabb közege, éppen ezért megfelelő szintű társadalmi, állami megbecsülésre és védelemre érdemes. A család létrejöttének biztos alapja a házasság, ami az egymás szeretetén és tiszteletén alapuló életközösséget jelenti, ezért az mindenkor megbecsülést érdemel.

A Javaslat jól elhatárolható témakörökben fogalmazza meg a családok védelmét szolgáló rendelkezéseket.

A Javaslat fontos része a család jogállása, illetve a szülők, valamint a gyermek kötelezettségeinek és jogainak a meghatározása, amely részben a hatályos jogállási rendelkezések sarkalatos törvényi szinten történő szabályozását jelenti.

A családi jogállást keletkeztető élethelyzetek közül a Javaslat – a Preambulumban megfogalmazott alapvetésekkel összhangban – főszabályként a házasságon, illetőleg a gyermekvállaláson (azaz az egyenesági rokonságon) alapuló együttélési formákat kívánja a sarkalatos törvényi szint által nyújtott elvi védelemben részesíteni, kiegészítve a családbafogadó gyámsággal. A kapcsolatrendszer magában foglalja a házastárs és az általa nevelt gyermek közötti kapcsolatot is.

A Javaslat a foglalkoztatás terén is kiemelt védelmet biztosít a kiskorú gyermeket nevelő szülőnek, e körben külön is kiemelve a három vagy több gyermeket nevelő szülőt és azt, aki egyedül neveli gyermekét, továbbá aki a családban tartósan beteg vagy fogyatékkal élő gyermeket nevel. A Javaslat tartalmazza továbbá a fizetés nélküli szabadság, a szülési szabadság, a szülői pótszabadság, a részmunkaidős foglalkoztatás, a felmondási védelem intézményét, továbbá az apát megillető munkaidő kedvezményt. Ezzel kívánja a jogalkotó erősíteni a munkajogi szabályokban már meglévő, a munka és a család közötti összhangot biztosító feltételeket.

A Javaslat külön fejezetben rendelkezik a családok és a gyermekvállalás állami támogatásáról. Az állam külön törvényben foglaltak szerint a gyermekek után járó családi kedvezménnyel támogatja a családokat. Az állam pénzbeli támogatás vagy természetbeni ellátás formájában hozzájárul a várandóssággal, a szüléssel, a szülőnek a gyermek gondozásával és nevelésével, valamint a taníttatásával összefüggő költségekhez.

A pénzbeli ellátások terén újdonságot jelent az a jelenlegi szabályozásban nem létező rendelkezés, amely szerint a családok támogatásának jogosultsági feltételeire vonatkozó szabályozás megváltoztatása esetén (kivéve, ha az a családokat kedvezően érinti) legalább 1 év felkészülési időt kell biztosítani.

A Javaslat fontos alapelvként fogalmazza meg a generációk közötti együttműködés szükségességét is, amely a Javaslat alapján a jövőben – külön törvényben foglaltak szerint – azzal is elismerést nyer, hogy a gyermekek felnevelése a nyugellátások megállapításánál is figyelembe vételre kerül.

A társadalom- és a családpolitikai paradigmaváltást általában olyan társadalmi változások hívják életre, melyek igénylik a gyermeknevelési, gyermekvédelmi, foglalkoztatási és jóléti rendszerek garanciális elemeinek rögzítését. A magyar társadalom a demográfiai előreszámítások szerint drámai gyorsasággal öregszik, és a népesség természetes szaporodása messze az európai átlag és a reprodukcióhoz szükséges szint alatti. Ezeknek a nem kívánatos folyamatoknak a lassítása, illetve megfordítása érdekében nélkülözhetetlen a családok megerősítésének és védelmének kiszámítható módon történő meghatározása. A Javaslat a családpolitika stabilitását, és ezáltal a családok számára a hosszú távú kiszámíthatóságot és tervezhetőséget biztosítja.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A család és a házasság olyan érték, amely önmagában megőrzésre és védelemre szorul. Az állam a családok gyermekvállalásának támogatásán keresztül védi a család és a házasság intézményét, ezzel is elősegítve a demográfiai folyamatok pozitív irányú változását.

A gyermek családban nevelkedése kiemelten fontos érték, ezért a (4) bekezdés szerint az állam támogatja az örökbefogadást, és gyors (méltányos határidőn belüli), a gyermek érdekeit szem előtt tartó örökbefogadási eljárás kialakítására törekszik.

A 2. §-hoz

A családtámogatás rendszere elkülönül a rászorultság alapján működő szociális ellátórendszerrel.

A Javaslattal rögzíti, hogy az állam elsősorban a gyermek felelős felnevelését kívánja támogatni, egyúttal arra törekszik, hogy a gyermeket nevelő családok számára biztosítsa az otthoneremtés és lakhatás feltételeit.

A Javaslattal tartalmazza, hogy az ország mindenkori költségvetésének tervezésekor a családok részére nyújtandó támogatások prioritást élveznek.

A 3. §-hoz

A Javaslattal szerint – az Alaptörvénnyel összhangban – a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem és tisztelet, valamint külön törvényben foglaltak szerint támogatás illeti meg.

A (2) bekezdés szerint az emberi élet értékéről, az egészséges életmódról, a házasságra való felkészítésre szolgáló, felelősségteljes párkapcsolatról és a családi életéről szóló ismeretanyag része az alap és középfokú oktatásnak.

A 4. §-hoz

A Javaslattal szerint a munkavállaló szülőnek – arra az időszakra, míg munkában van – joga van az állam segítségére. Az állam a kiskorú gyermek napközbeni gondozásához, felügyeletéhez kapcsolódó szolgáltatások nyújtásával segíti a gyermeket nevelő szülő foglalkoztatásban való részvételét.

A (3) bekezdés szerint az állam ösztönzi és támogatja a gyermekek családis közösségekben történő ellátását, felügyeletét.

Az 5. §-hoz

A rendelkezés külön nevesíti a médiaszolgáltatókkal szemben a gyermekvédelem, a házasság és a család értékeinek figyelembevételével támasztott szolgáltatási követelményeit.

A 6. §-hoz

A rendelkezés kifejezi az állam azon törekvését, hogy a családbarát szemlélet erősödjön a társadalomban és a gazdasági életben egyaránt, valamint a családi élettel kapcsolatos adminisztráció (támogatások, szolgáltatások igénybevételével kapcsolatos teher) csökkenjen.

A 7. §-hoz

A rendelkezés meghatározza azt az általános elvi keretet, amelyben a Javaslat családok védelmére vonatkozó további szabályai értelmezhetőek.

Az (1) bekezdés szerint e törvény alkalmazásában a család a természetes személyek érzelmi és gazdasági közösségét megvalósító olyan kapcsolatrendszer, amelynek alapja egy férfi és egy nő házassága, vagy egyenesági rokon kapcsolat, vagy a családba fogadó gyámság. A kapcsolatrendszer magában foglalja a házastárs és az általa nevelt gyermek közötti kapcsolatot is. Egyenesági rokon kapcsolat leszármazással vagy örökbefogadással jön létre.

A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény 96. § (2) bekezdés helyébe lépő rendelkezés szerint (27. §): azt a személyt, akinél a gyámhivatal a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezte, akinél a bíróság a gyermeket elhelyezte, aki a gyermeket a gyámhatóság hozzájárulásával családba fogadta a gyermek gyámjául, családba fogadó gyámjául kell rendelni.

A 8. és 9. §-hoz

A Preambulum szerint a család önálló közösség, amit az államnak tiszteletben kell tartania. Minden közösségnek szüksége van szabályokra, így a család harmonikus működése is megköveteli a kötelezettségek és jogok minimális szintű rögzítését. A rendelkezések a jelenleg hatályos, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvényben foglalt főbb szülői kötelezettségeket és jogokat emeli sarkalatos törvényi szintre.

A Javaslat (4) bekezdése rögzíti továbbá, hogy a szülő köteles a kiskorú gyermek eltartására, saját szükséges tartásának korlátozásával is.

A 10. §-hoz

A rendelkezés rögzíti, hogy a házassággal kapcsolatos jogi tények megállapítására, illetve a házasság felbontására Magyarországon – külön törvényben meghatározottak szerint – kizárólag a bíróságnak van hatásköre.

A 11–13. §-hoz

A Javaslat a jelenleg hatályos, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvénynek, a gyermek legfontosabb kötelezettségeire és jogaira vonatkozó rendelkezéseit emeli sarkalatos törvényi szintre.

E körben tartozik a – 11. §-ba foglalt – tanulmányi, a szülővel való együttműködési, valamint a gyermek saját egészségét károsító életmódtól való tartózkodás kötelezettsége, természetesen a gyermek korának és fejlettségének megfelelően.

A Javaslat 12. §-a rendelkezik a gyermeket megillető alapvető jogokról, így különösen a testi, szellemi, lelki és erkölcsi fejlődéshez, továbbá az egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetben történő nevelkedéshez való jogról, valamint arról a jogról, hogy segítséget kapjon az államtól (a családban történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez).

Az 13. § utal általánosságban a nagykorú gyermek szülőjével szemben fennálló – külön törvényben részletesen szabályozott – tartási kötelezettségére.

A 14–20. §-hoz

Az állam feladata, hogy elősegítse a gyermekvállalás és a munkavállalás összeegyeztethetőségét. A Javaslat 15-19.§-ai tartalmazzák a család és a gyermekvállalás melletti foglalkoztatás terén biztosított kiemelt munkajogi védelem főbb szabályait.

A Javaslat rögzíti, hogy az állam a család és a munkavállalás összeegyeztethetőségének érdekében ösztönzi a részmunkaidőben történő, illetve az egyéb atipikus foglalkoztatási formákban való munkavégzést.

A Javaslat tartalmazza a várandós anyát és a kiskorú gyermeket nevelő szülőre vonatkozó kedvezményeket (15. §), továbbá a fizetés nélküli szabadság (16. §), a szülési szabadság, a szülői pótszabadság, a részmunkaidős foglalkoztatás és a felmondási védelem (17. §) alapvető szabályait azzal az utalással, hogy a részlet szabályok külön törvényben kerülnek meghatározásra.

A Javaslat 18. §-a rendelkezik arról a kedvezményről, hogy a gyermek gondozása céljából igénybe vett ellátásból a foglalkoztatásba visszatérő szülőt kérésére – legalább a gyermek harmadik életévének betöltéséig – külön törvény szerinti részmunkaidőben kell foglalkoztatni.

A 21–24. §-hoz

A rendelkezés a gyermek gondozásával és nevelésével kapcsolatosan az állam részéről nyújtott támogatásokra vonatkozó általános rendelkezéseket tartalmazza.

A Javaslat 21. §-a rögzíti, hogy külön törvényben részletesen meghatározottak szerint az állam családi kedvezménnyel ismeri el – a munkából szerzett jövedelem után fizetendő közterhek megállapításánál – a gyermeket nevelő családok gyermekvállalással, gyermekneveléssel kapcsolatos többletterheit.

A Javaslat 22. §-a rendelkezik arról, hogy az egyes támogatások formája, mértéke családonként eltérhet, hiszen az állam jogosult azt differenciáltan meghatározni. A rendelkezés rögzíti az említett differenciálás főbb szempontjait is.

Fontos garanciális elemként rögzíti a Javaslat azt is, hogy a családok támogatásának jogosultsági feltételeire vonatkozó szabályozás megváltoztatása esetén (kivéve, ha az a családokat kedvezően érinti) a módosítások hatályba lépésére legalább 1 év felkészülési időt kell biztosítani.

A gyermekneveléssel összefüggő tartós távollétről visszatérő szülő foglalkoztatásához az állam járulékkedvezményt nyújt a munkáltatónak.

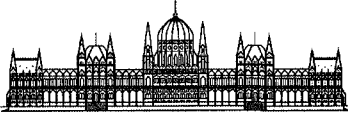
A Javaslat fontos alapelvként fogalmazza meg továbbá a generációk közötti együttműködés szükségességét, és ezzel összefüggésben azt is, hogy a gyermekvállalásból származó nyugdíjhátrányokat az államnak kompenzálnia kell. A kompenzáció módjának és mértékének meghatározására ugyanakkor a rendelkezés további szabályt nem ad, a részlet-szabályok megállapítását külön törvény hatáskörébe utalja.

A 25. és 26. §-hoz

A rendelkezések a hatályba léptető rendelkezést és az ún. sarkalatossági záradékot tartalmazzák.

A 27. és 28. §-hoz

A Javaslathoz a jogértelmezés megkönnyítésére a Javaslathoz 7. §-ában használt ún. családbafogadó gyám fogalmát illeszti a családjogi és a gyermekvédelmi törvény hatályos – minősített többséggel történő elfogadást nem igénylő – szabályai közé.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Kereszténydemokrata Néppárt

Dr. Kövér László
az Országgyűlés elnöke részére

Képviselői önálló indítvány

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Az Országgyűlés Házsabályáról szóló 46/1994. (IX.30.) OGY határozat 85. §-a alapján „a családok védelméről” a következő törvényjavaslatot kívánjuk benyújtani.

A törvényjavaslat társadalmi-gazdasági és szakmai körülményeit bemutató indokolását mellékeljük.

Budapest, 2011.

.....
Harrach Péter

.....
Michl József

.....
Dr. Tarnai Richárd

.....
Dr. Bagdy Gábor

Érkezett: 2011 DEC 14.

országgyűlési képviselő

Kövér László
Az Országgyűlés elnöke
részére

Tárgy: csatlakozás előterjesztéshez

Helyben

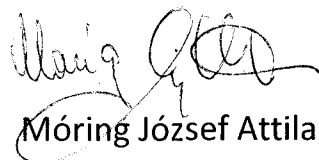
Tisztelt Elnök úr!

A benyújtók egyetértésével képviselői jogommal élve előterjesztőként csatlakozni kívánok Harrach Péter, Michl József, dr. Tarnai Richárd és Bagdy Gábor képviselőtársaim által benyújtott, **A családok védelméről** szóló T/5128. számú törvényjavaslatához.

Kérem bejelentésem szíves tudomásulvételét és a szükséges intézkedések megtételét.

Tisztelettel:

Budapest, 2011. december 14.

Moring József Attila
KDNP